

D E O D U C E
M E D I T A T I O S, E P I S T O L A E
D O M I N I C A E I I.
P O S T T R I N I T A T I S.

Additis S. Patrum dictis Quæstio-
numq; aliquot decisione, ad uberio-
rem textûs cum o-
pus est, explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

Q U A M
In Regia Aboënsi Academia,

P R A E S I D E

DN. A E S C H I L L O P E T R A E O, S. S.
Theolog. Doct. & Episcopo Aboënsi,

Examini subijt in Auditorio Majori, horis solitis
Ad diem 19. Novemb. Anni 1656.

J O H A N N E S A. F A B R I C I U S F I N L.

Lyra in hunc locum.

Non miror si amator mundi fratrem odit, separatum ab amore mundi,
& cœlestibus intentum desiderijs. Religio peccatori est abominatio.

Idem in locum hunc.

Si vel ex temporis oportunitate: vel ex humana infirmitate, non contig-
erit animas ponere: debemus saltem res nostras pro fratribus de-
ponere.

A B O Æ

Excusa à P E T R O H A N S O N I O Acad. Typ.

Nobilissimæ & Generosiss, Dn. CHRISTINE Horns etc
Præfecto Aulae & Servitori fidelissimo;

Viro Nobili & Prudentissimo,

DN. WILHELMO Gordan /

Promotori benefactoriq; meo plurimum colen-
do & honorando,

UT ET

Reverendis, Humanissimis & Doctissimis Viris,

DN. JOHANNI AMBROSII, Pelchenensi Pa-
stori vigilant: Fautori & benefactori indefinenter colendo;

DN. ABRAHAMO JOSEPHI, Pastori in Tyr-
wäs fidelissimo, Affini meo honoratissimo,

DN. BERNHARDO RIGERDI MUNSTERO,
Dicasterij Regij Magni Ducatus Finnici Logistæ soler-
tissimo, Benefactori honorando.

NEC NON

Dn. ABRAHAMO A. FABRICIO V.D in Tyrwäs Comministro, Fratri meo dilectissimo,	Dn. IOHANNI M. Brunlöff Loimaensis Eccle- siæ comministro, Benefactori & Auunculo meo dilecto,

*Dominis Promotoribus, Fautoribus & Benefactoribus
æternum suspiciendis, meditationem hanc
Sacram, Reverenter officiosè ac humiliter
offero & inscribo,*

Johannes A. Fabricius
Respondens.

MEDITATIO S. EPISTOLÆ
DOMINICÆ II. POST TRINITATIS.

In Sanctæ & summæ laudandæ Trinitatis Patris Filii, & Spiritus
Sancti nomine.

Nehova Deus meus es, exaltabo te, ce-
lebrabo nomen tuum, quia fecisti mi-
rum: Consilia à longinquo tempore
prædicta fides sunt, veritas. Nam
disposuisti ex civitate aceruum, ex urbe munita rui-
nam: palatium extraneorum ex civitate, in seculum
non edificabitur. Idcirco honorabunt te populus for-
tis, urbs gentium formidabilium verebuntur te;
Quod fueris munitio tenai, munitio egenti, quum a-
liqua angustia esset ei, receptus ab inundatione, umbra
ab æstu, quum spiritus violentorum similis esse inun-
dationi labefactura murum: Sicut æstum in siccitate, tu-
multuationem extraneorū depresseris, æstum inquam
umbrâ densa, qui propagini violentorum respondebat.
Esa, 25. v. 1. 2. 3. 4. 5. Instituit in his verbis Propheta Esajas ad
Deum gratiarū actionem, propterea quod faciat mirabi-
lia, Dei propositum sit ab antiquo fidele & verū. Destruit,
inquit, quasdam, civitates instar cumulorum lapidū civi-
tatē munitam demolitur Deus, ut in uno omnia confusè
jaceant, interdum n. adeò devastantur civitates ut nun-
quā reedificentur. Ex hac Dei mirabili potentia multi ex-

citentur ad venerandum & colendum Deum. Intelligent quando Deus infirmorum sit fortitudo & refugium adversus tempestates, umbraculum adversus calorem & æstum. Tales superbos Deus improèmeditatè & opinione celerius cladibus afficit & de throno deturbat ut discant humilitèr de se sentire & manum ori admovere. Interim dicit Propheta mensuram Ecclesiam, habituram suum umbraculum, quam vis omnia sursum deorsumq; ibunt. Fons Dei manebit in pace ut liceat inde sitim levare. Pij tandem ita omnia vincent ut triumphos canant. Id etiam in hoc textu docetur.

O Remus Deum ut hanc Epistolam ita meditari queamus ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrinæ & bonorum operum, in spem & fiduciam & tandem in æternam beatitudinem. Dicamus igitur: Pater noster &c.

TEXTUS 1. Joh. 3.

In recitato Textu instituit S. Johannes insignem ad auditores suos adhortationem, ne admirentur ut rem novam & inusitatam, si mundus odio eos habeat. Deinde consolatur se & eos, quod habeant illam salutarem cognitionem plenè & perfectè, quod simus translati de morte ad vitam. Quia diligimus fratres. Postea sententiam dicit in eos, qui non diligunt fratres, quod maneant in morte. Quisquis etiam odio habet fratrem suum, homicida est. Quilibet v. homicida non habet vitam in se manentem æternam. Indicatur etiam unde Dei charitatem erga nos potissimum æstimare liceat, v. inde cum primis quod Christus vitam suam posuit pro nobis. Hinc infert, ergo & nos ponamus vitam pro fratribus. Loquitur etiam de facultatibus huius mundi, quod illos habens & non erogans in egenos &

& in necessitate constitutos, sed concludit cor suum, quomodo. inquit, manet charitas Dei in eo? Concludit textum repetitione admonitionis ad dilectionem proximi, non modò verbis sed etiam opere & veritate. Confirmatur articulus de Ecclesia, quod verè sit cætus aliquis in mundo Deum colens, piè vivens, & propterea persecutionem patitur ab impijs. Admonemur totius secundæ tabulæ de proximi dilectione & præsertim præcepti quinti & septimi.

P A R T E S.

1. De dilectione proximi quoad intrinsecam benevolentiam, misericordiam & condolentiam cum illo.
2. De dilectione proximi quoad rem ipsam & facultatum in illius usum erogationem.

Atq; hæ sunt istæ partes quas hac vice breviter & simpliciter tractare constituimus: *Omnipotens & æternus Deus, pater noster cælestis dilectissimus nobis omnibus benedicat, cunctaq; utiliter & fructuosè cedere faciat.*

P R I M A P A R S

In qua meditamur:

I. Admirationis & Odij

mundi contra pios prohibitionem. Ne miremini, inquit S. Johannes, fratres quod odio habeat vos mundus. Mundus hic significat partem illorum hominum, quæ non dum amplexa Evangelij doctrinam, manet in Ethnicismo vel Judaismo, persequitur Christum & omnes qui in eum credunt. Hoc faciunt inquit Christus, quia non noverunt me, neq; patrem meum, excludent vos à Synagogis, occident vos, & videntur sibi præ-

stare Deo gratum obsequium. Job. 16. Odium mundi vel impiorum contra verè pios & fideles, mox exarsit in paradiso. Diabolus jam lapsus invadebat felicitati hominum jam adhuc in sua integritate stantium, & eos decepit ad comedendum de arbore vetita. Cain coepit mox esse perversus & à vero Dei cultu alienus, nec fratrem Abelem justum patiebatur servire Deo, quare abstractum à societate & conversatione parentum illum nefandum in modum trucidavit, & inter homines primus fraticida extitit. In familia Abrahami duo erant filij, unus Ismael & alter Isaac; Ismael persequebatur Isaacum. In familia Isaaci erant Esau & Jacob, Esau vi & persecutione fratrem Jacobum subvertere nititur. Mundus itaq; illos omnes hic significat, qui Christum non recipiunt, sed persequuntur omnes qui in Christum credunt, sicut Saulus Act: 9. non solum Jerusolymis sed etiam Damasci persecutionem Christianorum instituere in animo habuit. Doncetandem in itinere Damascum versus admoneretur à Christo his verbis: Saul, Saul quid me persequeris? durum est tibi contra stimulos calcitrare, & mox Saulus timens respondit: quid vis Domine ut faciam? Et dictum ei quid faceret, ut sineret se ab Anania baptizari, & fieret ita electum Christi organum ad prædicandum Evangelium pro gentibus & Judæis, quod etiam factum. Quare verè hæc hominum pars, quæ Christo se opponit & adversatur Christianis, vocatur mundus, hæc est ratio, quod mala illa pars, partem meliorem suâ multitudine vincat, & partem mundi majorem possideat, Pij v. sunt grex pusillus, ne timeas, inquit Christus, pusille grex, quoniam patri placuit dare vobis regnum, Luc. 12. Diabolus dicitur princeps mundi, quia magnam habet ca-

terram

tervam sibi adhaerentem. Hic mundus nondum ag
Christum conversus, odit Christum, odit & persequitur
Christianos homines in Christum credentes & constan-
ter ei usq; ad mortem militantes. Hos mundus ferre
non potest, de medio eos tollere cupit, clamat : tolle
crucifige, sicut Judæi impij contra Christum clamita-
bant, in hoc mundo cum his hominibus vivere pios o-
portet interdum familiarius quam vellent, horum audi-
unt blasphemias & contumelias, horum sentiunt impu-
gnationes & persecutiones. Quid hic agendum? Re-
spondet Apostolus : ne miremini fratres, si odio vos ha-
beat mundus ; ferte mansvetè & tolerate leni spiritu,
non usq; adeo miremini, siquidem non estis de illorum
numero, idcirco vos odio habet, quod si essetis de nu-
mero illorum, utiq; diligerent vos, mundus enim diligit
suos.

L. C. Hæc admodum necessaria est admonitio,
valdè tædiosum & molestum est cum perversis homi-
nibus habitare, cum alterius religionis hominibus, cum
blasphemis & contentiosis degere. De quo etiam Da-
vid conqueritur Psal. 120. Sed ne miremur hoc illorum
odium, spem nostram in Dominum conijciamus Psal.
121. Psal. 27. ad v. 7. Psal. 37. v. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.

II. Fraternali auditorum

compellationem. Nominat Apostolus audi-
tores suos, etiam in hoc textu, fratres ut suam erga eos
benevolentiam ostendat, eosq; ad similem erga se per-
trahat favorem, ita sanctorum est mos, ut non offendant
Ecclesiam duriusculis verbis, ubi mitioribus esse po-
test locus.

L. C. Non malè pij verbi ministri etiam bonis
&

& amicis verbis alloquuntur auditores, quotiescundq; id facere licitum, & cum auditorum boni mores, non aliud postulant. Christus suavissimè suos auditores simplices & præsertim tristes & sollicitos alloquutus est. Longissimè a. abest hæc sermonis in Ecclesia sua vitas ab adulatione, quâ aura popularis & utilitas quædam privata attenditur. Ministris verbi insignem subministrat Syrach admonitionem, quomodo cum gratia auditoribus præesse queant in officio docendi. Syrac. cap. 39. v. 1. usq; ad finem. Optat Moses ita se posse concionari coram suo populo, ut omnia verba grata sint & probè percipiantur & recondantur in corde bono, & faciant optatum fructum. Deut. 32. v. 1. 2, 3.

III. Argumentorum svadentium dilectionem proximi congeriem. Primum argumentum ad persuadendum Christianis dilectionem est, quod nos ex mera charitate Christi translatus sumus a morte ad vitam. Dilectio fratrum non transfert nos à morte ad vitam, solius n. Christi hoc est officium, ille est propitiatio pro peccatis nostris nec pro nostris solum, sed etiam pro totius mundi peccatis 1. Joh. 2. v. 12. ille est agnus Dei tollens peccata mundi. Loquitur n. Apostolus ita de dilectione quasi adscriberet ei redemptionis opus, verùm sensus est: Quod licet redempti simus per Christum, tamen illa redemptio nobis non utilis est, nisi diligamus etiam nos invicem & imitemur quoq; Christum in hac dilectione, quantum possumus diligendo fratres, pro quibus etiam Christus æquè ac pro nobis passus est. Prodest itaq; nobis passio Christi & translatio de morte ad vitam, dum diligimus fratres. Intelligitur a. hic liberatio non à morte corporali, à quâ

à quo liberati non sumus, sed tantum à morte æternâ, & hæc liberatio summâ gratitudine amplectenda & veneranda. Reliqua argumenta quæ hic ab Apostolo adducuntur, in Epistola alia, non ita pridem habuimus, ideoq; illa etiam jam omittamus in explicatione.

L. C. 1. Consolatio insignis in his verbis S. Johannis: translati sumus à morte ad vitam, liberati ab æterna morte, collocati in sortem sanctorum in lumine. Quam mutationem à malo in bonum egregiè depingit Apostolus, Ephes. 1. v. 3. ad 13. Lætabundus canit de hac exaltatione nostra S. Zacharias. Luc. 1. v. 68, 69, 70 ad v. 76.

L. C. 2. Odium proximi vel non diligere eum est mortale peccatum. Odio habens fratrem est homicida homicida v. exclusus est à vita æterna. Est n. præceptum non occides. Habet homicida hanc vitam temporalem timore & tremore, sicut Cain, verum æternâ vitâ privatus est. Matth. 21. Perdantur homicidæ, injustis & homicidis lex posita. 1. Tim. 1, Foris sunt canes, homicidæ. Apoc. 22. Opus carnis homicidium, Gal. 5. Diligenter itaq; odium proximi cavendum: oramus Deum ut extingvat in nobis omnem rancorem & acerbitem, odium est possessio mala, Deo ingrata diabolo placens, cor nostrum exædens & arrodens, hilaritatem nostram inquietam reddens & pessimè perturbans, omnes actiones nostras ferè vitians, præsertim in sublimioribus officijs. Dicamus cum Psalmista, Psal. 139, v. 1. 2. 3. 4. 5. & v. 23. 24. Licet interdum & quosdam odisse. Ecclesiastici. 3. tempus odij & dilectionis. Verum opus est directione Spiritus S. ut rectè odisse quæamus, sicut etiam diligere ut oporteat, divina sapientia hinc suos optime informabit.

L. C. 3. Dereftabile peccatum homicidium, quia recludit hominem ab æterna vita. Quid itaq; prodeft alijs eripere vitam ut vivas ad paucos annos & quidem in confternatione trepidatione & mala conscientia accusante & fanguine effuso clamante. Oramus diligenter ex Pſal. 51. v. 12. 13. 14. 15. 16. Proni ſimus ad reconciliationem cum proximo, ne occidat Sol ſuper ira noſtra. Si irascamur videndum ne adhuc per iram peccemus. Ira viri non facit quod bonum eſt coram Domino.

L. C. 4. Videmus legis vigorem etiam in hoc, quòd non ſolum prohibeat odium ad verſus proximum, & illud homicidium appellat, ſed etiam exigit lex ut diligam⁹ prpximum non ſufficit dicere nec diligo te, nec odio habeo te Qui, inquit S. Johannes, non diligit fratrem, manet in morte. Hic itaq; clamandum: quis me liberabit ex hoc corpore mortis. Domine ne intres in iudicium nobiſcum. Domine propitius eſto mihi peccatori. In multis labimur omnes. Miſerere mei Domine, ſecundum magnam miſericordiam tuam. Pſal. 51.

S E C U N D A P A R S

*In prima parte vidimus Apoſtoli adhortationem ad charitatis & dilectionis effectum erga proximum
in hac*

*in hac altera parte itidem videndum, quomodo ad
declarationem amoris per opera hortatur Apostolus*

In qua meditamur:

I. Mortis Christi pro nobis

repetitionem. Sæpè Apostolus hoc urget, quòd Christus ira nos dilexerit, ut seipsum pro nobis tradiderit. In hoc, inquit S. Johannes, charitatem veram discimus, vz cum meditamur Christi mortem ex sola generis humani charitate. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam æternam.

L. C. Exemplo Apostoli crebro recogitemus Christi Salvatoris nostri mortem & passionem. Ita non solum confirmabitur fides nostra de remissione nostrorum peccatorum propter sanguinem Christi. Sanguis n. Domini nostri JESU Christi emendat nos ab omnibus peccatis. Turbabor, inquit Bernhardus, sed perurbabor qui vulnere Christi recordabor non solum inquam per passionis Christi meditationem fides confirmatur de remissione peccatorum, salutè & vita æterna, siquidem ubi remissio peccatorum est, illic est & salus & vita æterna, sed etiam roboratur charitas nostra

erga proximum considerantibus insignem Christi amorem etiam pro inimicis suis, quales nos per peccatum eramus, ut Paulus scribit Ephes. 2. v. 1, ad v. 10. Sæpius etiam utamur Sacana, ut virtute corporis & sanguinis Christi renovemur in corde nostro & expurgetur fermentum odij & excitetur flammula dilectionis.

II. Modum diligendi proximum, non solum verbis & lingua sed opere & veritate. Dicit Apostolus veram dilectionem quoad opus in hoc consistere ut ponamus vitam nostram pro fratribus nostris, hoc est, sumus parati pro gloria Dei, Ecclesiæ salute & fratrum commodis derivare in nos aliqua pericula & incommoda, sicuti hoc faciunt pii Magistratus pro suis subditis, fideles verbi ministri pro suis auditoribus. Alij etiam pii varia sustinuerunt pro alterius levando incommodo. Alterius onera etiam portanda.

L. C. Orandus Deus, ut ne timore in aliquo casu desinamus fratribus nostris in periculis constitutis. sed ut infracto animo faciamus, quod fraterna charitas exigit, ita tamen ne aliqua temeritas nos fallat. Quod si quæramus salvare proximum & nos, itaq; nulla via possi-
bilis

bilis non aggredienda. Orandum fideliter ut Deus nos regat, det mentem in quolibet casu sanam & interpidam, ne quid quod non deceat committamus, nevé quid quod justum fuisset, omittamus, unctio nos doceat in omnibus. videmus n. hic non l evitè diligendum proximum, sed etiam ut non gravamur pati pro eo & ejus commodo aliquod incommodum. Moses magnam curam habuit suorum Israëlitarum Exod. 32. v. 32. Ionatan sui Davidis 1. Sam. 19. v. 5, Davidis suorum 2. Sam. 24. v. 17. Paulus magnam curam exigit suorum judæorum & eorum æternæ salutis. Rom, 9. v. 1. 2. Cor. 12, v. 15.

III. Modum diligendi proximum facultatum communicatione. Qui habet, inquit Apostolus, hujus mundi bona, & claudit cor suum videns fratrem in necessitate constitutum, quomodo manet in eo charitas Dei, q. d. non dedit Deus homini omnia illa bona & divitias, quas possidet, ut solus illis fruatur, sed ut sit custos bonorum & eroget & distribuatur cum videt egentes cum audit de nocte pulsantes januam petere panes mutuò vel gratis, hic itaq; non dimittendus in necessitate constitutus frater, non claudenda janua

cordis sed erogandum & dandum indigenti,
maneat Dei charitas in nobis.

L. C. Discimus liberalitatem erga pau-
peres, non ducamus grave dare & commu-
nicare quod Deus nobis impertivit. Date
& dabitur vobis. Luc. 6. Laudat Psalmista
liberalem hominem & ei prospera eventura
prædixit. Psal. 112. per totum.

Clementissime Deus pater cœlestis, quia
tantoperè refert ut fratres nostros diliga-
mus, qui fratrem non diligit in morte ma-
net & homicida judicatur non habens in se
vitam æternam. Da nobis gratiam ut vera
charitate proximum complecti quæamus
opere & veritate. Per & propter filium
tuum Dominum JESUM CHRISTUM,
qui tecum & Spiritu Sancto vivit & regnat
in sempiterna secula. Amen.

*Benedictio ES claritas ES sapientia ES gra-
tiarum actio ES honor ES virtus ES forti-
tudo DEO nostro in secula seculorum, Amen.*
Apocal. 7: 12.

Quæ-

QUÆSTIONES

I.

An homo per charitatem
possit se liberare à morte? R.

Cum dicit Apostolus ex dilectione cognosci, quod transierimus in vitam, non significat hominem suum esse liberatorem, quasi fratres diligendo, à morte se eripiat, sibiq; vitam comaret (neque enim hic de salutis causa disputat) sed cum charitas præcipuus sit fructus Spiritus (Gal. 5.) certum quoque est regenerationis Symbolum. Proinde à signo ratiocinatur Apostolus, non autem à causa. Nam quia nemo sincere fratres diligit, nisi qui spiritu D E I regentus, est, hinc certò colligitur spiritum Dei qui vita est, in omnibus habitare qui fratres diligunt. Sed præpostetè inde quispiam inferret charitate vitam acquiri cum sit charitas ordine posterior.

II.

An S. Johannes exigat à

no-

nobis dilectionem æqualem
dilectioni Christi? Resp. N.

Sed ita vult compositos esse nostros affectus, ut vitam simul & mortem cupiamus primum DEO tum etiam proximis impendere. Nostra itaq; commoda negligenda sunt, ut fratrum salutem tueamur. Moses vult deleri de libro vitæ, nisi Hæbræis remittatur idololatriæ peccatum, Exod, 32. v. 32. Paulus optat anathema esse pro fratribus suis, modo illi ad salutem perveniant, Rom. 9. v. 3. vide etiam 2. Cor. 12. v. 15. Est tamen & alterum inter nos & Christum discrimen, quod non eadem mortis nostræ virtus esse potest Neq; n, sanguine nostro placatur ira Dei nec morte vita acquiritur, nec debita alijs pœna persolvitur. Sed Apostolus in hac comparatione qualis fuerit vel finis & effectus mortis Christi, non spectavit: Sed tantum vitam nostram formari voluit ad ejus exemplum. Notandum hîc obiter animam usurpari pro vita, veluti alias

sæpe.

